

Duhovni velikan in glasnik sožitja

Pri Mohorjevi založbi Celovec je izšel zbornik prispevkov o Valentinu Inzku.

Krščanska kulturna zveza, Mohorjeva družba v Celovcu, Narodni svet koroških Slovencev, Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik, SPD »Kočna« v Svečah so izdali zbornik prispevkov in spominov *Valentin Inzko. Glasnik sožitja 1923–2002* (480 strani). Uredil ga je dr. Janko Zerzer. Pri pripravi zbornika so sodelovale vse organizacije, s katerimi je bili Valentin Inzko idejno povezan: bil je vodja kulturnega odseka v Narodnem svetu koroških Slovencev, nekaj let pri ustanoviteljih zveze pevskih društev, idejno je podprl ustanovitev Krščanske kulturne zveze in sodeloval v več njenih vodstvenih organih. Valentin Inzko je bil duhovni velikan, a tudi velikan po srcu, glasnik sožitja, zato tudi tako ime zbornika, po drugi strani je bil njegov praprastrič Andrej Einspieler oče koroških Slovencev.

EINSPIELERJEV ROD

Knjiga ima 27 prispevkov 26 avtorjev, nekateri so bolj kratki drugi bolj obširni in temeljito pripravljeni. V prvem delu je prikazano družinsko ozadje. Janko Zerzer je prikazal Einspielerjev rod, saj je bil Inzko potomec znamenitega Einspielerjevega rodu, prapranečak očeta koroških Slovencev prof. Andreja Einspielerja. Martina Piko Rustia je s pomočjo Inzkove žene Marije podrobno raziskala in opisala Inzkovo življenje in delo. Sledijo pripovedi vseh treh živečih otrok Zdravka Inzka, Zale Breiffuss in Alenke Weber.

ČEPRAV DROBNE

POSTAVE, JE BIL ZMEROM VIDEN, NE DA BI SILIL V OSPREDJE.

V drugem delu je zbrano delovanje dr. Inzka na šolskem področju, v politiki, kulturi in na cerkvenem področju. Ernst Waldstein je opisal Inzkov ključni prispevek h koroškemu slovenstvu, Jože Till pod naslovom *Čar kristjanov* Inzkovo vlogo pri škofijski sinodi v letih 1970–1972, Hanzi Filipič Inzkovo politično dejavnost, Teodor Domej Inz-

ka kot šolnika in javnega delavca, Nužej Tolmajer kot zavzetega kulturnika, Janko Zerzer kot predsednika »Kočne«, Pavel Apovnik kot člana sosveta za slovensko narodno skupnost, Tomi Partl Inzkovo delo za narod in Boga, dodan je še zapis Janez Strgarja.

Tretji del prinaša prispevke o ljudeh, ki so se srečali z Valentinom Inzkom. Spomine na Inzka so prispevali Egon Kapellari, Jože Kopeinig, Jože Zadavec, Vladimir Klemenčič, šolske sestre, Hanzi Gabriel, Florjan Lipuš, Horst Ogris, Nikola Krstič, Jože Strgar, Drago Štoka in Marij Maver.

MANJŠINSKI POLITIK

Dr. Valentin Inzko starejši, navdušen pedagog, slavist, zgodovinar in manjšinski politik, ponosen Mohorjan, velik narodnjak in prepričan Avstrijec, kulturni ustvarjalec in publicist, zastopnik koroških Slovencev, se je rodil 22. januarja 1923 v Svečah. Poučeval je slovenščino in zgodovino, leta 1963 postal strokovni nadzornik za slovenščino na srednjih in višjih šolah. Kot pedagog se je dosledno zavzemal za pouk slovenščine in za večjo odprtost do tega jezika na Koroškem. Kot zgodovinar je napisal številne znanstvene pri-

prispevke, knjige in učbenike, kot član upravnega odbora Mohorjeve družbe in dolgoletni izdajatelj slovenskega tednika *Naš tednik* pa je skrbel za tiskano slovensko besedo na Koroškem. Bil je soustanovitelj Narodnega sveta, med letoma 1960 in 1968 pa njegov predsednik. Inzko je zavzeto sodeloval tudi v številnih kulturnih združenjih, predvsem v Krščanski kulturni zvezi, ter v svoji domači občini in župniji. Kot glasnik sožitja in sprave si je skupaj z dr. Waldsteinom pridobil velik ugled predvsem s svojimi prizadevanji za spravo med slovensko in nemško narodno skupnostjo na Koroškem v okviru škofijske sinode leta 1972.

SLUŽIL JE RODU

Fabjan Hafner je v uvodni besedi zapisal, da Inzko ni bil samo mož besede, bil je predvsem mož pokončne drže in temeljito premišljenih dejanj. Na njegovem nagrobniku piše: Služil je rodu in Gospodu. Čeprav drobne postave, je bil zmerom viden, ne da bi silil v ospredje: središče je sproti nastajalo okoli njega. Njegova odlika je bila njegova pozornost, odprt pogled na sočloveka, ki ga je tako spremenil v bližnjega. Hafner je še zapisal, da je Inzko troje, vero, domovino in narod, »pojmoval karseda široko, naravnost globalno, njegovo obzorje je ob slovenski matici in zamejstvu zaobjemalo tudi zdomstvo – slovensko diasporo po vsem svetu. Prav zaradi svoje globoke zakoreninjenosti v domači pokrajini je lahko bil oboje: Svečan in svetovljan.« ■

IVO ŽAJDELA

